

Valsts probācijas dienests

Aktualitātes darbā ar cietušajiem valsts probācijas dienestā

2025. gada 21. februāris

“Eiropas diena noziegumos cietušajiem 2025”

Valsts probācijas dienesta

Rīgas Austrumu reģiona teritoriālās struktūrvienības

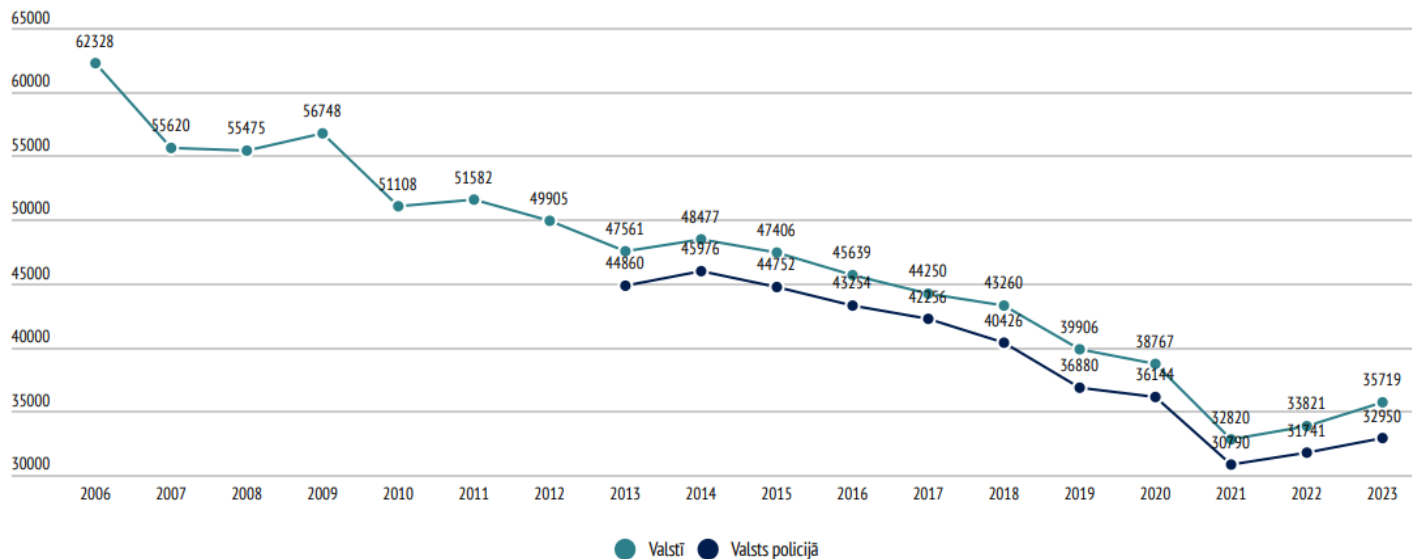
Sabiedrības līdzdalības koordinatore

Tatjana Maļceva

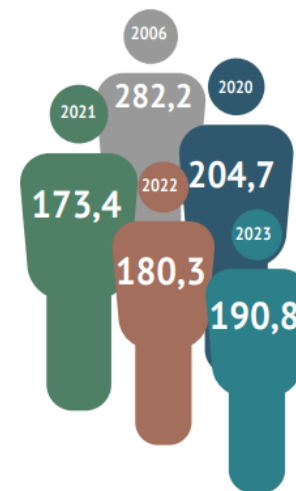

Valsts probācijas
dienests

Reģistrētie noziedzīgie nodarījumi saskaņā ar VP 2023.gada pārskata informāciju

Noziedzīgi nodarījumi
uz 10 000 iedzīvotāju

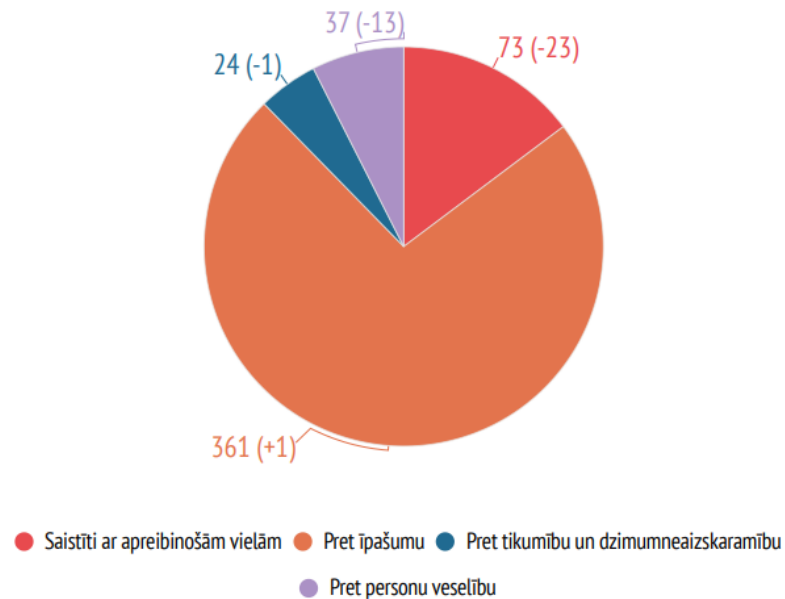
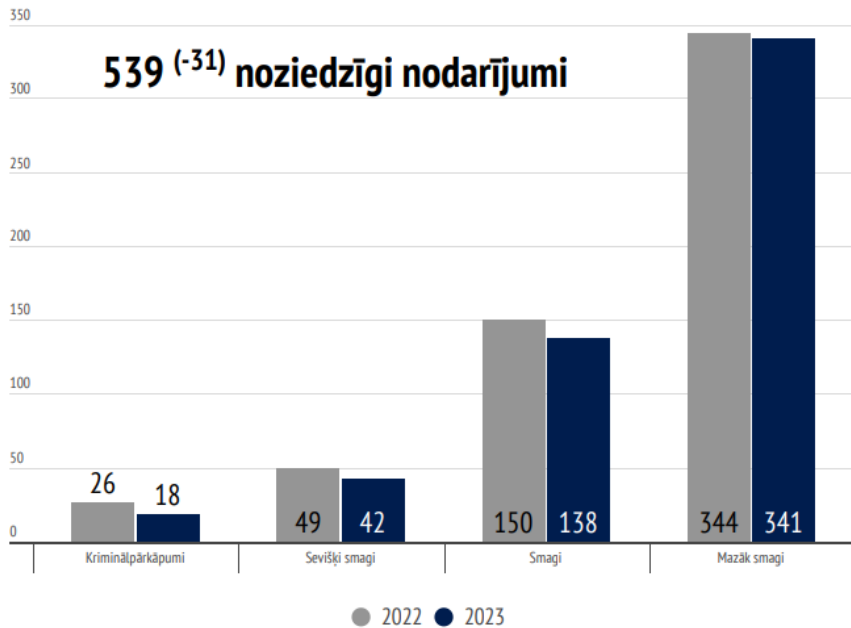

<https://www.vp.gov.lv/lv/publikacijas-un-parskati>

Valsts probācijas
dienests

Nepilngadīgo noziedzība

Valsts probācijas
dienests

Kriminālsoda mērķi

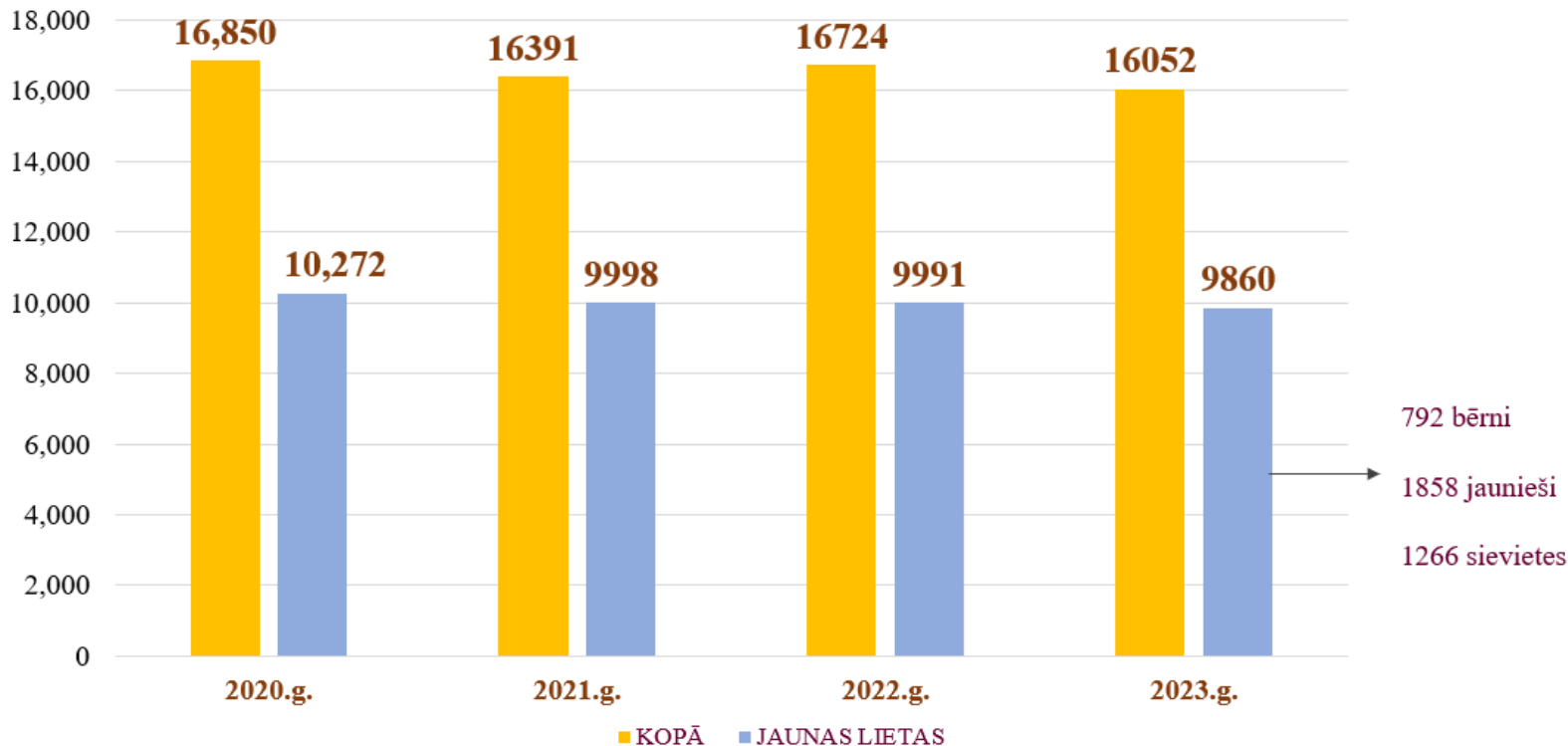
Soda mērķis ir:

- aizsargāt sabiedrības drošību;
- **atjaunot taisnīgumu;**
- sodīt vainīgo personu par izdarīto noziedzīgo nodarījumu;
- resocializēt sodīto personu;
- panākt, lai notiesātais un citas personas pildītu likumus un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas.

Valsts probācijas
dienests

Probācijas klientu skaits (visās VPD funkcijās kopā)

Valsts probācijas
dienests

Valsts probācijas dienesta funkcijas

Valsts probācijas dienesta likuma 6.pants

(1) Valsts probācijas dienesta funkcijas ir šādas:

- 1) sniegt izvērtēšanas ziņojumu par probācijas klientu;**
- 2) nodrošināt probācijas programmu izstrādi un licencētu programmu īstenošanu;
- 3) organizēt kriminālsoda — sabiedriskais darbs — izpildi;
- 4) organizēt audzinoša rakstura piespiedu līdzekļa — sabiedriskais darbs — izpildi;
- 5) pārbaudes laikā uzraudzīt personas, pret kurām izbeigts kriminālprocess, tās nosacīti atbrīvojot no kriminālatbildības;**
- 6) organizēt un vadīt izlīguma procesu kriminālprocesā un lietās par audzinoša rakstura piespiedu līdzekļu piemērošanu bērniem;**
- 7) uzraudzīt personas, kuras nosacīti notiesātas vai nosacīti pirms termiņa atbrīvotas no brīvības atņemšanas iestādēm;**
- 8) (izslēgts ar 16.06.2009. likumu);
- 9) uzraudzīt personas, kurām piemērots kriminālsods — probācijas uzraudzība;**
- 10) nodrošināt audzinoša rakstura piespiedu līdzekļa — probācijas novērošana — izpildi.

Valsts probācijas
dienests

Izvērtēšanas ziņojumi un uzraudzība

Sagatavojot izvērtēšanas ziņojumus un organizējot uzraudzību, uzrunājam cietušos un aicinām paust viņu viedokli par likumpārkāpējam iespējamajiem nosakāmajiem pienākumiem, ja persona nonāks vai ir VPD uzraudzībā

Valsts probācijas
dienests

Valsts probācijas dienesta amatpersona var noteikt vienu vai vairākus šādus pienākumus:

- 1) ievērot aizliegumu atstāt dzīvesvietu noteiktā diennakts laikā;
- 2) ievērot aizliegumu mainīt dzīvesvietu bez Valsts probācijas dienesta piekrišanas;
- 3) ievērot aizliegumu uzturēties noteiktās sabiedriskajās vietās;
- 4) **ievērot aizliegumu sazināties ar noteiktiem cilvēkiem;**
- 5) ievērot aizliegumu izbraukt no noteiktas administratīvās teritorijas bez Valsts probācijas dienesta atļaujas;
- 6) ievērot aizliegumu lietot alkoholu, narkotiskās vai citas apreibinošās vielas;
- 7) **ievērot ar Valsts probācijas dienesta amatpersonu saskaņotu pārvietošanās maršrutu;**
- 8) piedalīties vienā vai vairākās probācijas programmās;
- 9) ievērot aizliegumu iegādāties, nēsāt vai glabāt noteiktus priekšmetus;
- 10) **ievērot aizliegumu tuvoties noteiktiem objektiem, vietām vai iestādēm;**
- 11) kriminogēna rakstura problēmu risināšanai apmeklēt Valsts probācijas dienesta norādīto speciālistu, ja ar probācijas uzraudzību notiesātais piekrīt apmaksāt ar šādu apmeklējumu saistītos papildu izdevumus vai ar probācijas uzraudzību notiesātajam tas nerada papildu izdevumus, un pildīt speciālista norādījumus;
- 12) pildīt Valsts probācijas dienesta norādījumus, kas vērsti uz legālu iztikas līdzekļu gūšanu vai sadzīves jautājumu risināšanu sociāli pieņemamā veidā.

Valsts probācijas
dienests

Izvērtēšanas ziņojumi un uzraudzība

Pirms cietušās personas intervēšanas izvērtējam:

- noziedzīgā nodarījuma raksturu;
- cietušā vecumu (ja nepilngadīgais – pārrunas notiek likumiskā pārstāvja klātbūtnē vai tikai ar pārstāvi);
- cietušā gatavību tikt intervētam;
- intervijas iespējamo ietekmi uz cietušo.

Valsts probācijas
dienests

Eiropas parlamenta un padomes 2012. gada 25.oktobra direktīva 2012/29/ES, ar ko nosaka noziegumos cietušo tiesību, atbalsta un aizsardzības minimālos standartus

Direktīvas 12.pants. Tiesības uz aizsardzību atjaunojošās justīcijas pakalpojumu kontekstā

- Droši pakalpojumi, aizsardzība no atkārtotas viktimizācijas, profesionāli speciālisti
- Ņemtas vērā cietušā intereses, brīvprātīga dalība, kuru var atsaukt jebkurā brīdī
- Sniegta pilnīga un objektīva informācija par procesu, iznākumiem, sekām
- Likumpārkāpējs atzinis, ka ir izdarījis noziedzīgu nodarījumu un atzīst lietas faktus
- Tiek ievērota konfidencialitāte

Valsts probācijas
dienests

Taisnīguma atjaunošana ir...

H.Zehrs

... **process**, kur noziedzīgais nodarījums vai nepieņemama uzvedība tiek skatīta kā **pāridarījums cilvēkiem un viņu attiecībām** nevis kā likuma panta pārkāpums.

... **process**, kurā tiek **iesaistīti visi**, kuri tika ietekmēti no konkrētā noziedzīgā nodarījuma, lai kopīgi **identificētu** radītā kaitējuma sekas, **izprastu** vajadzības un **noteiktu** pienākumus, tāpēc lai veicinātu **dziedināšanu** un **mazinātu** kaitējuma radītās sekas cik vien tas ir iespējams.

Valsts probācijas
dienests

Izlīguma process

VPD organizē un vada izlīguma procesu kriminālprocesā un lietās par audzinoša rakstura piespiedu līdzekļu piemērošanu bērniem.

Ministru kabineta 2018. gada 19. jūnija noteikumi Nr.347 "Izlīguma procesa noteikumi"

Pieredze:

No 2005. gada līdz 2023. gadam – **18 404** izlīguma procesi.

Starpnieki: amatpersonas – 102, sertificētie brīvprātīgie – 25

Valsts probācijas
dienests

Metodes

IZL sēde

IZL sanāksme (“conferencing”)

Miera apļa pieeja

Ģimenes sanāksme

Valsts probācijas
dienests

Galvenie pamatprincipi VPD izlīguma procesā

- Brīvprātīga dalība
- Cietušais nepilngadīgais vai persona, pār kuru nodibināta aizgādība, var nepiedalīties, ja tas cietušai personai var kaitēt, viņu pārstāv likumiskais pārstāvis
- Cietušajam tiek apmaksāti ceļa izdevumi, ja viņš dodas uz ieslodzījuma vietu, lai iesaistītos izlīguma procesā un ieslodzījuma vieta atrodas citā administratīvajā teritorijā
- Iespēja jebkurā brīdī atteikties no dalības izlīguma procesā
- Pušu dialogs – klātienē vai tiešsaistē
- Starpnieks ir apmācīts (65 h pamata mācību kurss)

Starpnieka pienākumi:

- Sniegt informāciju par nepieciešamajiem pakalpojumiem cietušajiem (kompensācijas saņemšanas iespējas, atbalsts krīzes situācijās)
- Nodrošināt drošu vidi
- Sniegt pilnvērtīgu konsultāciju

Valsts probācijas
dienests

Vakcīnas nav – ko darīt?

Valsts probācijas dienests

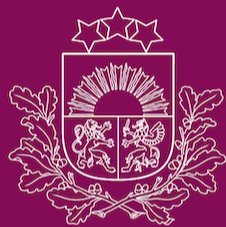
Paldies par uzmanību!

Kontaktinformācija:

tatjana.malceva@vpd.gov.lv

28634725

Valsts probācijas
dienests

DROŠĀKAI, GUDRĀKAI, LABĀKAI
SABIEDRĪBAI